

І сукому
паукайтесь,
Свого не
цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
Тел. з Нью Йорку:
ВАрслі 7-4125
УНСоюзу: ВАрслі 7-6337

РІК LXXIX. Ч. 139. ДЖЕРСІ СІТІ І НЬО ЙОРК, СЕРЕДА, 2-го СЕРПНЯ 1972 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK. WEDNESDAY, AUGUST 2, 1972 No. 139. VOL. LXXIX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Віторок, 1 серпня 1972

КРАПОВА КОМІСІЯ ДЛЯ РОЗГЛЯДУ СТАНУ РОБІТНИЧЬХ КОМПЕНСАЦІЙ передала висновки із своїх досліджень в окремому відомленні для през. Ніксона і для Конгресу. У відомленні стверджено, що виплачувані сьогодні робітникам працевдавцями і забезпечуваними компаніями компенсації з таких причин, як поранення, непрацездатність чи смерть, незадовільні і їх розподілюється дуже нерівномірно і несправедливо. Комісія вимагає, щоб Уряд і Конгрес провели в цій ділянці основні реформи.

СТАТИСТИКА ВІЯВИЛА, що кількість чужоземного населення в Нью Йорку зменшилася в 1970 році в порівнянні до 1960 року на 479 000 осіб. В 1960 році в Нью Йорку жило 3 785 000 людей чужоземного походження, або 49 відсотків населення цього міста, в 1970 році їх було вже тільки 3 306 000, або 42 відсотки всього населення. В тому ж часі кількість осіб карибського, середньо- чи південно-американського походження збільшилася з 211 000 до 455 000. До цього числа не включені порториканці, які не рахуються до осіб чужоземного походження, що їх є в Нью Йорку 812 000, тобто на 200 000 більше, як в 1960 році. Видатно збільшилася в Нью Йорку кількість негритянського населення: з 1 088 000 до 1 668 000 осіб.

АСТРОНАВТИ ІЗ ЗАЛОГИ "АПОЛЛО-14" перевезли були із собою під час їх лету на Місяць в січні 1971 року без згоди і відома Крайової Адміністрації для справ авіонавтичних і космічних дослідів 200 срібних пам'яткових медалей, що їх виготовила одна американська приватна фірма — Френклін Мінт у Філадельфії. 150 із цих медалей фірма дозволила затримати астронавтам для їхнього "приватного життя". Ні одного з них астронавти не продали.

МАЙЖЕ ПОЛОВИНУ ФОНДІВ РОБІТНИЧЬХ СПІЛОК, загальної суми яких обрховують на 4.2 мільйона доларів, призначених на виборчу президентську кампанію, контролюють прихильники демократичного кандидата сен. МекГоверна.

У БРИТАНІ ВИБУХ страйк портових робітників. Головною причиною страйку стала модернізація праці в британських портах з передачею транспорту розвантажених з кораблів товарів транспортним фірмам, що їх робітники стали суперниками портових робітників. Уряд намагався першій довести до згоди, щоб страйк не відбився на постачанні харчів.

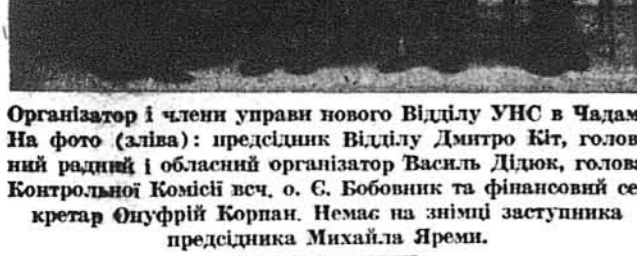
СОВЕТСЬКИЙ АДМИРАЛ СЕРГЕЙ ГОРШКОВ НАХВАЛЯВСЯ у статті у "Правді", що советські атомові човни з своїми далекосяжними торпедами, як теж інші советські військові кораблі у співпраці з летунством висилі знищити кожного агресора, який заважить напасти на Советський Союз. Горшков чванькуватю назвав советську морську флоту найкращою у світі, забувши про американську.

ПРЕМ'ЄР БАГЛАДЕШУ МУДЖИБУ РАХМАН ПЕРШОВ в одній клівіці у Лондоні операцію сліпої кишки і жовчового каменя. Операцію переіва лікар-хірург королеви Єлсавеги. Стан здоров'я національного героя Бенгальців задовільний — проголошував офіційний шпитальний комунікат.

ПРЕЗИДЕНТ ЛІБН МУАММАР ЕЛЬ КАДДАФІ ЗАПРОПОНУВАВ президентові Єгипту Анварові Садатові унію тих обох держав. Для цієї справи вони відбудуть у Уббі нараду. Про характер цієї можливої державної унії нічого не сказано.

ЛІДЕР ПАЛЕСТИНСЬКИХ ПАРТИЗАНІВ ЯСІР АРАФАТ ПЕРЕВІВ дову нараду з єгипетським президентом Анваром Садатом. Газети припускають, що предметом цієї наради була нова ситуація, яка склалася після того, як з Єгипту виїхали до СССР советські військові "доранники" і советські літаки з їх залогами. Не відомо, чи в цій ситуації палестинські партизани посилять свою акцію проти Ізраїлю чи сприяють арабсько-ізраїльському замиренню на базі відкидання Ізраїлем своїх військ з арабських земель.

В Чадам у Канаді створено новий Відділ УНС

Організатор і члени управи нового Відділу УНС в Чадам. На фото (зліва): предсідник Відділу Дмитро Кіт, головний радник і обласний організатор Василь Діюк, голова Контрольної Комісії вч. о. С. Бобовник та фінансовий секретар Онуфрій Корпан. Немас на знімку заступник предсідника Михайла Яреми.

Чадам, Онтаріо, Канада (Н.Н.) — Після відповідної організаційної підготовки та ширших громадських нарад з участю головного радного і обласного організатора Василя Діюка в неділю, 16-го липня, тут уже 19-го липня відбулися основуючі збори нового Відділу Українського Народного Союзу, який одержав порядкове число 415, прийнявши назву ім. Тараса Шевченка. До першого уряду нового Відділу були обрані: Дмитро Кіт — предсідник, Михайло Ярема — заступник предсідника,

ІГЕЛТОН ПОСЛУХАВ МЕК'ГОВЕРНА І ЗРЕЗИГНУВАВ З КАНДИДАТУРИ НА ВІЦЕ-ПРЕЗИДЕНТА

Вашингтон. — Сенатор Томас Ігелтон послухав побажання сенатора Джорджа МекГоверна, демократичного кандидата на президента, і зрезигнував з кандидатури на віце-президента, кажучи, що обстоюванням своєї кандидатури він не бажав би "поділити Демократичну партію". Причиною його резигнації була справа його нервової недуги, з якої він лікувався електричними шоками, в 60-тих роках, а виявлення ним же самим цієї його минулої недуги стало предметом завзятих дебат серед самих демократів, причому голося були поділені. Сенатор МекГоверн, який початково "тисяча - відсотково" даліше обстоював кандидатуру Ігелтона, не зважаючи на виявлену ним минулу недугу, опісля змінив свою думку, побоюючись, що кандидатура Ігелтона могла б стати головним аргументом у виборчій кампанії, замість внутрішніх і зовнішніх політичних справ. Сенатор Ігелтон погодився зрезигнувати з кандидатури на віце-президента під час спільної конференції у Вашингтоні в поведінок, 31-го липня. Опісля Ігелтон і МекГоверн виступили на пресовій конференції, повідомляючи про їх рішення. МекГоверн також заповів, що він говоритиме про цю справу до народу під час його телевізійного виступу у віторок, 1-го серпня, ввечерю. Під час пресової конференції сенатор МекГоверн заявив, що не теперішній стан

Сен. Томас Ігелтон

здоров'я сенатора Ігелтона є причиною його резигнації, а тільки дебати про його колишню недугу. Сам Ігелтон сказав, що він волів би залишитися кандидатом, але він не бажав ще дальшого поділу Демократичної партії, яка вже і так поділена. Справу нового кандидата на віце-президента має тепер вирішити Крайовий Комітет Демократичної партії, очевидно на пропозицію сенатора МекГоверна. Рішення в цій справі буде винесене шойно за кілька днів, але вже тепер називається ряд нових кандидатів, між ними попереднього голову Крайового Комітету Демократичної партії, Лоренса О'Брайєна. Сенатор Ігелтон є в історії Америки першим кандидатом на віце-президента, що зрезигнував перед виборами.

У похороні сен. Еллендера взяв участь президент Ніксон і танок сен. МекГоверн

Гома, Луїзіана. — У похороні померлого в суботу минулого тижня ц. р. демократичного сенатора Луїзіани і голови Бюджетової комісії Сенату Аллена Джей Еллендера, який відбувся тут у понеділок 31 липня ц. р., взяли участь численні представники уряду і Конгресу ЗСА, в тому числі президент Річард М. Ніксон та демократичний кандидат на Президента сенатор Джордж МекГоверн. Під час похоронних обрядів обидва стояли оподальк від себе, наче не завважуючи себе. Відбувалися похоронні відправи в католицькій церкві св. Франціска із Салезу. Сенатор МекГоверн сидів разом із сен. Едвардом М. Кеннеді з Массачузетсу та сен. Філіппом А. Гартом із Мінсигену. Крім през. Ніксона і його дружини в похороні брали участь віце-президент Спіро Егню з дружиною, як також демократичні і республіканські провідники Сенату і Палати Репрезентантів. Не брав участі у похороні сен. Томас Ф. Ігелтон, який шойно ж дня зрезигнував з демократичної кандидатури на віце-президента. Присутні на похороні мешканці міста Гома оплескували през. Ніксона і віце-президента Егню. Прибуття і від'їзд сен. МекГоверна відбувся непомітно. Померлий сенатор Еллендер, народжений католиком, перейшов згодом до Пресвітерської Церкви, а діла ж похорон його відбувся у католицькій церкві і провів його католицький архієпископ Нью Орліансу Філіпп М. Ганнан.

"Лісові Чорти" відзначили своє 50-річчя Великою Племінною Радою

Клівленд, Огайо (амм). — Після полевої Св. Літургії, Старпо-пластунський і сеніорський курені "Лісових Чортів" відзначили 50-ліття існування цього Пластового з'єднання Великою Племінною Радою на пластовій Оселі "Писаний Камінь" біля Клівленду. Було їх 113 (в цьому 41 старший пластує). Радили три дні, від 21 до 23 липня 1972 р. Першого дня, після відкриття нарад о год. 2-ій і короткого слова "Людиптера", вислухано звітів й обрано нові куріні провідники. Перебрано вибраних перед роком, щоб дати ім змогу докінчити започатковані праці. Курініним УСП (Мелфістом) є ст. пл. Данило Гусляк, Нью Йорк, курініним УПС (Сатаню) залишився пл. сен. Степан Шуровський, Детройт, а координатором обох куренів (голова Коронної Ради) пл. сен. Атанас М. Мілянчик, Нью Йорк. Суботу, 22 липня 1972, день закінчення куреня (1922 р. на мандрівці в Карпатах до скель-печер Розгірча, Бунбунця й Урїча, — присвячено романтичному церемоніальному і плямам праці на будуче.

Переговори у Москві не довели до підписання торговельного договору ЗСА і СССР

Москва. — Довгогодинні переговори, що їх вів із советськими провідниками американський секретар торгівлі Пітер Петерсон впродовж свого 10-тиденного перебування у Москві, не довели до сподіваного підписання широкого торговельного, американсько-советського договору. Совети сподівалися, що отримають за тим договором дозвіл на кредити з правами найбільш упринципованої сторони, як їх мають американські союзники, та що, зокрема, Америка інвестуватиме свої капітали й технічний вивід в експлуатацію природних земних багатств на Сибірі. Петерсон переговорював не тільки з советським міністром для оправа закордонної торгівлі Ніколасом Патолічевим, але й із дивиз на Крым на 4-годинну розмову з советським партійним шефом Леонідом Врежнським. За головну причину невдачі подається брак

Ніксон буде нараджуватись з прем'єром Японії про політику супроти Китаю

Вашингтон. — Президент Ніксон запросив нового прем'єра Японії на базі визнання Японією комуністичного режиму в Китаї та зрівняння з нею дипломатичних взаємин з Вільямом Китаєм. Однак Японія хоче зберегти з Вільямом Китаєм з його осідком на Тайвані (Формозі) торговельні зв'язки і це найбільша трудність, як примирити ці дві справи. Факт, що президент Ніксон запросив японського прем'єра на поважну нараду зараз у два тижні після його приходу до влади і готовість Ніксона вийти назустріч японському прем'єрові на Гавайських островах вважають за доказ бажання ЗСА зберегти якнайкращі союзницькі зв'язки з Японією.

Советські впливи в арабському світі впали до найнижчого рівня

Вашингтон. — Советський Союз видаткував на будову Асванської греблі в Єгипті один бльйон доларів і на військову допомогу після програ Єгипту у війні проти Ізраїлю в 1967 р. кругло 5 бльйонів дол. Тому не можна твердити, що Совети втрадили зовсім усі свої впливи в Єгипті, але вони впали до найнижчого рівня — в Єгипті й інших арабських країнах, передусім в Лівії та Судані — повідомляє добре поінформований т. н. євнк "ЮС Нью енд Ворлд Ріпорт" з 31 липня ц. р. у статті "З приводу великої советської невдачі на Близькому Сході". Єгипетський президент Анвар Садат прийшов до переконання, що президент Ніксон і кремльські лідери погодилися обмежити доставки зброї країнам Близького Сходу — чимось у тому американському часописі.

Черговий суд над прихильниками Дубчека в Празі почався в супроводі демонстрацій

Прага. — Започаткований тут у понеділок 31 серпня судовий процес проти ще однієї групи співробітників і прихильників колишнього комуністичного партійного провідника чехословацької комуністичної партії Олександра Дубчека проиходив під знаком демонстрацій невеликої групи їхніх симпатиків. Перед відкриттям процесу, в час, як підсудних переводили коридором до судової залі в міському празькому суді, яких 25 ліберально настроніших чехів влаштували їм маніфестаційну овацію. Перед тим, ця група, намагаючись пройти до судової залі, мала сутичку з поліцією, яка прогнала їх з передсідку, де

ТАРАС ШМАГАЛА І БОГДАН ФЕДОРАК ВЗЯЛИ УЧАСТЬ У ВАЖЛИВИХ НАРАДАХ У БІЛОМУ ДОМІ

Вашингтон. — В середу, 19-го липня, тут з ініціативи Білого Дому відбулися в Блер Гавзі важливі інформаційні наради, в яких взяли участь 17 осіб, в тому числі українці: Тарас Шмагала і Богдан Федорак. На нарадах з Уряду були прийняті: секретар праші Джеймс Гаджсон, секретар транспорту Джон Волпе, військово-військовий асистент Президента генерал Александер Гер та асистент персоналу в Білому Домі Майкл Балзано. Громадський сектор, крім названих українців, репрезентували на цій конференції представники організованого робітництва та по одному представникові польської, мадярської, італійської, чеської, словацької та кубинської етнічних груп. Конференція тривала від год. 6:30 до 11-ї ввечера. Під час конференції представники Уряду висловлювали певненість, що зміна американської політики відносно червоного Китаю та відвідання Президента в Москві, Києві і Варшаві дадуть адміністрації президента Ніксона кращі можливості заступатися за інтереси поневоленних народів. На запит українських представників, чому так мало подано про відвідання президента Ніксона в Києві, було висловлено, що "на вершинах було в цій справі позитивне рішення, але адміністративний апарат не дописав". У справах внутрішньої політики виявлено турботу Уряду проблемами меншин та присвячено багато уваги вкладаючи етнічних груп в культурну мозаїку Америки. Представники поодиноких груп зі свого боку жалілися на брак урядових чи інших фондів, які допомогли б їм вкладати зберегати і збільшувати та про нього інформувати. Дебатовано про можливість створення окремої комісії, яка простудіювала б способи розподілу фондів із схваленого недові Конгресом закону про етнічні студії, щоб вони справді були використані на етнічні, а не расові цілі. Секретар Гаджсон, який проводив нарадами, висловив опісля задоволення з перебування дискусії та виявив бажання Уряду схилити подібні наради частіше.

Реасумуючи перебіг цієї конференції, її українські учасники стверджують:

1. Хоча наради відбувалися в році виборів президента країни, вони в жадному разі не мали характеру "виборчої кампанії".
2. Справи, що були на порядку нарад, не є нові, але це вперше обговорювано їх на високому рівні між представниками Уряду та поодиноких груп громадянства.
3. Відчувалося схожість думок і багато солідарності між представниками організованого робітництва та етнічних груп. Представники професійних спілок твердили, що це самозрозуміло, бо 75 відсотків їхнього членства є різного етнічного походження.
4. Всі проблеми, включно зі справою поневолення народів, дебатовано дуже відкрито, а під час дебат, як у внутрішніх так і закордонних справах, часто гадувано українців і України.

Вашингтонський протестантський журнал попередив туристів, що в СССР є не лише російська мова

Вашингтон. — "Християни, відвідуючи Советський Союз, вважають чимось самозрозумілим, що туди треба брати примірники св. Писання із собою в російській мові, а насправді російська мова — це тільки одна з мов, якими користуються в СССР", сказано в протестантському релігійному журналі "Християнство сьогодні", ч. 2/1972, що виходить у Вашингтоні. "Якщо такі християни поширюють св. Писання російською мовою в околицях в СССР, де домінує інша мова, то вони, хоч і не свідомо, допомагають в русифікації, яку підтримує Кремль, але проти якої борються советські советські меншини". Крім того, у виставленому прикладі, як було перевезено до СССР релігійні платівки та Біблії. Іх взяла з собою група студентів з університету свангеліста О. Робертса в Тулсі, Оксала із собою в російській мові, а насправді російська мова — це тільки одна з мов, якими користуються в СССР", сказано в протестантському релігійному журналі "Християнство сьогодні", ч. 2/1972, що виходить у Вашингтоні. "Якщо такі християни поширюють св. Писання російською мовою в околицях в СССР, де домінує інша мова, то вони, хоч і не свідомо, допомагають в русифікації, яку підтримує Кремль, але проти якої борються советські советські меншини". Крім того, у вист-

Танцювальний ансамбль "Лиман" виступить цієї суботи на Союзівці

Сцена з виступу танцювального ансамблю "Лиман"

Союзівка, Кергонксон. — Атракціон концерту на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскільських горах в найближчу суботу, 5-го серпня, буде виступ славного нашого танцювального ансамблю "Лиман" з Пассейку під керівництвом Романа Стегевича. Концерт відбудється, як звичайно, в охолоджуваний штучно концертній залі "Веселки" і в його програмі, крім ансамблів "Лиман", виступить також вокальний ансамбль Союзівки під керівництвом В. Добушана і Оксани Бобрич. Конферанс вестимуть Володимир Гентшич і Аня Дидик. Після концерту — забава з танцями. В неділю, 6-го серпня, відбудється виставка праць мистця Якова Гіздовського, який ввечері вортиме про техніку його дереворітків.

Політика без ферії

Хід подій літом 1972-го року доказав ще раз, що у політичному житті великих народів і широкого світу рідко бувають «ферії» у розумінні відоминкової перерви.

Центральною такою подією в Америці була конвенція Демократичної партії з вибором її кандидатів на президента і віце-президента 3-даних Стейтс.

В Совєтському Союзі не припинилося переслідування українських інтелектуалів з новими процесами і засудами.

Великою подією було відвідання до СРСР Єгиптом совєтських військових «спеціалістів і довідників».

У Північній Ірландії замість сподіваного замирення прийшло до загострення братовбивчої борні.

Немає літніх ферій і на Далекому Сході. Зміна особи прем'єра в далекій Японії відкрила шлях до її згоди з найближчим сусідом на азійському континенті.

Життя не знає перебоїв, не знає відпочинку, застою. Події можуть розгортатися швидшим або повільнішим темпом, але ніколи не припинюються.

У прагматичному, сутньому зв'язку, записуючись у книгу історії людства.

В тому й різниці

У ЗСА судили недавно протягом кількох тижнів американську комуністку негрятинку Анджелу Дейвіс.

Майже одночасно із процесом Анджелі Дейвіс або ж вже після його закінчення почалася серія судових процесів і в Україні і в Чехо-Словаччині.

3 приводу цих останніх судів пражська підільна група «Громадський рух за свободу» опублікувала відкритого листа до Анджелі Дейвіс з проханнями виступити на оборону суджених промосковським режимом Гусака комуністів.

У привідних прикладах уся різниця між свободою і демократією тут у вільному світі і між «народно-демократичним соціалізмом» під комуністичними режими.

В. Ткач

ЗАХІДНІЯ НІМЕЦЩИНА І ПЕКІН

Еже від довшого часу поміж Західною Німецщиною і червоном Китаєм існують досить жваві торговельні зв'язки. Проте, не було ані дипломатичного зв'язку, ані якихось поважніших політичних контактів.

Але з часом ці справи змінилися. Пекін, після напруження поміж ним і Москвою, зустрів у Східній Німецчині найбільш ретельного послідника московської антикитайської лінії.

Як перший західнонімецький політик після війни, до червоного Китаю полетів 13 липня ц. р. на двотижневий візит голова парламентарної комісії для зовнішніх справ Гергард Шредер.

Однак, найбільш варто підкреслити ту обставину, що подорож Шредера викликала явне незадоволення, а то й занепокоєння, в Москві і серед її сателітів.

Шредера прийняли з підкресленою ввічливістю. Він кілька разів конференвав з заступником китайського міністра закордонних справ й іншими високими урядовцями.

Обставини подорожі Шредера мають у собі деякі знаменні риси. Перш за все те, що він належить до опозиції, яка була проти угоди про Бонну з Москвою і Варшавою.

німи від усяких прикра, але з обережності вона змовчала. Чужа пані часто несподівано, особливо вночі, з'являлася в дитячому покої, сиділа в кутку на крилі.

В. Чапленко

ДЕ ДІВСЯ О. СМОТРИЧ? І ХТО ВІН?

В історії нашої післявоєнної еміграційної літератури можна сконстатувати, що чимало талановитих письменників та поетів з молодшого покоління яких позначили, позамовляли чи невідомо де поділяся.

Уперше звернув мою увагу на О. Смотрича «всміхачик» Юрій Шерех. А с'яло це до сього химерним роботом. Бувши критиком, Юрій Шерех спочатку оцінював мою творчість, як таку, без порівняння.

Цікаво, що, як виходить з дописів кореспондентів з нагоди подорожі Шредера, в Пекіні незадоволені тим, що Брандт не переслав через Шредера жадного звернення до китайського уряду.

Одначе, найбільш варто підкреслити ту обставину, що подорож Шредера викликала явне незадоволення, а то й занепокоєння, в Москві і серед її сателітів.

Зрештою, як побачимо далі, це інші люди, це інша віра, не сміємо до того мішатися.

Повернувшись на своє місце, Амалія помітила, як стара жінка поцілувала плече, а потім сумно схилена голову Зигмунда.

В дійсності ця чужинка не була родичкою величезних панів, це була зовсім проста жінка, селянка-кріпачка.

Він тільки знайшов причину, тоді певно знайшов би й способи, як її усунути. Постійно радився з професором, який спочатку щодня, а потім тільки під час випадків відвідував свою найбагатшу, а одночасно найбільш пацієнтку.

НА МЕДИЧНІ ТЕМИ

Редагус: д-р Михайло Данилюк

ШТУЧНЕ СЕРЦЕ

Недавно дослідники з Інституту Серця і Легень у Вашингтоні подали вістку, що вони вже мають готовий модель штучного серця, а медична література оприлюднила деталі та фотознімки цього нового досягнення медицини і техніки.

Винахід, фактично, має два різні моделі штучного серця, яке зроблене із пластики і металу. Один модель — це допоміжна помпа або, сказати б, асистент серця.

Така сама трагічна змістом новела «Дитяче», побудована як «чистий» діалог, без жадної авторської ремарки.

Дитячий компютер, який достосовно швидко ударив штучного серця до фізіологічних потреб організму.

Дитячий компютер, який достосовно швидко ударив штучного серця до фізіологічних потреб організму.

Нове відкриття антивірусного ліку — це справді подія, що може стати початком нової епохи в лікуванні інфекційних недуг.

Д-р Купер, директор Інституту, заявив на конгресі кардіологів, що обидва моделі вже перейшли іспити на тваринах, з чого штучне серце виказалося прездездатним на 75 тваринах.

ВІП І.Г., Рочестер. З будьякими ліками на тиснення крові не експериментуйте самі, припускаючи, що частіші візити у лікаря — зайві. З тиском і недугою серця, про які нам пишете, навіть додаткові візити не є зайвими, бо вони поважні.

ВІП Читачі: На деякий час перериваємо нашу колоїду, і повернемо до неї після ваканційного періоду. Бажасмо всім доброго літа.

ВІП Читачі: На деякий час перериваємо нашу колоїду, і повернемо до неї після ваканційного періоду. Бажасмо всім доброго літа.

ВІП Читачі: На деякий час перериваємо нашу колоїду, і повернемо до неї після ваканційного періоду. Бажасмо всім доброго літа.

(Далі буде.)

Ольга Приходько

3 МОРЯ ЖИТЕЙСЬКОГО...

Розповідь з часів старого Поділля

(16)

Але відомо, що нема щастя без тині. Так і на блаженне існування пані Амалії згодом упала тинь.

Була це висока, огрядна, старенька пані з добродушним, але авторитетним поглядом, одягнена в темне старосвітське вбрання, яка неочікувано з'явилася в домі.

цент, — це інші люди, це інша віра, не сміємо до того мішатися.

Повернувшись на своє місце, Амалія помітила, як стара жінка поцілувала плече, а потім сумно схилена голову Зигмунда.

В дійсності ця чужинка не була родичкою величезних панів, це була зовсім проста жінка, селянка-кріпачка.

Він тільки знайшов причину, тоді певно знайшов би й способи, як її усунути. Постійно радився з професором, який спочатку щодня, а потім тільки під час випадків відвідував свою найбагатшу, а одночасно найбільш пацієнтку.

ЖИВОПИСНА УКРАЇНА Е. КОЗАНА

(З приводу 10-ї ювілейної виставки картин Ека і його синів в Гаутері)

Весною 1843 р. коли Т. Шевченко вперше приїхав в Україну з Петербургу вже як вільна людина, як про це пише найкращий наш шевченкознавець, П. Зайцев, у своїй монографії „Життя Шевченка“ (стор. 128-129) — „постав у нього конкретний проєкт ширення національної свідомості серед земляків. Як романтик, як ідеаліст-ентузіст, він глибоко вірив в те, що мистецтво умовляє людські душі, має на них незбагненний добродійний вплив. Із настроїв і думок, що з особливою силою опанували його на руїнах Чигириня й Суботова, виник у нього проєкт видавати альбоми-зошити, що під назвою „Живописна Україна“ мали ілюструвати політичну історію України, починаючи від князівських часів, дати образ її мистецької культури, представити національні українські звичаї, а також ілюструвати її найоригінальніші пам'ятки української народної поетичної творчості... Серед історичних пам'яток, крім Видубицького

монастиря, бачимо Чигирин, Суботів, Батурині, руїни „кошицької слави“, історичні пункти найзавзятіших змагань України за незалежність і резиденції героїв тих змагань... У виборі побутових сюжетів є скрізь бажання показати глибину поетичної образності народного свідомості, філософський гумор, або його гуманні традиції, або наскрізь оригінальні форми наших інституцій, або яскраве багатство культурних традицій. — Він хотів по-змові дати повний образ усього того, чим Україна різко відрізняється від інших національних збірних. Мета видання була передусім національно-патріотична, давала авторів не лише зможу пропагувати культ славетного минулого України, та збуджувати зацікавлення й любов до всього національного українського, — а й можливість виявити свої архаїчні здібності.“

до „Живописної України“. Однак — чого не міг довершити Шевченко, це в наших часах здійснює наш ювіляр — Едвард Козак (Еко). За майже пів століття своєї мистецької творчості він намалював тисячі картин, а в основному всі вони зображують людей України, красиві, архітектурні України, ліюструють українські звичаї, побут, розваги, життя і працю, походи, бої від найдавніших часів аж до наших, — ціла Україна протягом тисяч років оживає на картинах Ека. Можна по-різному ставитися до малерської техніки, виконання, розв'язки і малерських проблем Е — однак не можна відмовити тієї великій притягаючій силі кожної виставки картин Ека для українських глядачів і їхніх нащадків. Мистецтво Ека таке суто-українське, таке свашан-зільне в умовах нашого розпорощення, що важко знайти йому відповідника серед інших наших мистців.

На 10-й ювілейній виставці Ека впадають в очі, перш за все, неповторні „типи галицького села“, незрівняні гротескові рисунки: „Духовні особи“, „Дяки“, „Кооператори“, „Ярмаркові“, „Сиромудри“, „Ради“ та інші. Оригінальні також, одновірні тематери: „Гади“, „Любовна колумбія“, „Молодиця“ й „На конюку“ — з гудульського життя, в ярих козацьких красках, у декоративному стилі народно-го образотворчого мистецтва.

Із великих картин звертають увагу: „Пшеницю жниють“ (одна з найкращих цюгоричних картин — жниці при праці, улюблена тема Ека), „На св. Юрія“ трембітарі виконані з великою ексресією, з якоюсь стихійною первісною силою, що захоплює й заставляє вслухуватися у такий знайоми голос трембіти! — „На Чорному Морі“ (козацька чайка на бурхливих хвилях, що викликають тривогу й подив для наших закордонців), — „За Кип“ (козак на коні з піднесеною шаблюкою на тлі св. Софії, яка в'яже в одне безперервне зведено всі три добрі наші історії: князю, козацьку й сучасну), — „Козацька слава“, — дві стилізовані картини дівчини під калиною: квітучою й червоною, опівняно в наших піснях, як символ України. Це тема, як і жниці, постійно повторяється на багатьох виставках Ека, але кожний раз вона подана в іншій стилізації, в іншій композиції, інакше задумана й виведена.

Еко ніколи не забуває про своє „козакування“ в УСС на широких степах України, і за словами стрілецької пісні — зберігає стрілецьку славу. Бачимо славетний „Орден Лицарів Залізної Остроги“, що з них тільки, мабуть, сдиний пор. Роман Купчинський залишився при житті. Варто, щоб якийсь Пластовий курінь прийняв назву „Лицарів Залізної Остроги“ для збереження стрілецької традиції. Стрілецька романтика виступає на картинах: „Галичанка“, „Прощай, дівчино“, „Дала дівчина хустину“, „У полі верба“.

Гудульщина стала немов, другою вужчою батьківщиною Ека і й він присвятив 11 хороших картин, замінитих унікальною красою тієї, мабуть, найкращої частини України — Галичини, буйністю легенів, нерозгаданим чаром гудульських відданців і, молодіжці. Хто з наших малерів віддав так розмах і стильний круговорот гудульського танку, як Еко?

Вкінці — улюблена Екова дівчанка: ілюстрації до народних пісень: „Заганяла качурка“, „Гандзя молодича“, „Коло млина — яворина“, „Дала дівчина хустину“ й ін. Вони заслуговують на те, щоб їх видати альбомом, по-добі, як і типи галицького села. Це власне і є ця „Живописна Україна“, що її задумав був ще Т. Шевченко тому 129 років, але не міг перенести в життя. Великий

Нові досяги Щадничо-Позичкової Спілки „Певність“ у Чикаго

Щадничо-позичкова Спілка „Певність“ обслуговує українську громаду в Чикаго від 1964 р. За останніх вісім років існування, Спілка „Певність“ позначалася сталим зростом.

27-го травня 1972 р. відбулися офіційне відкриття поширеного будинку Спілки „Певність“ у присутності громадянства та представників зорганізованої громади. Новий будинок наскрізь модерно вивірений внутрі імпозантний виглядом завоював новим здобутком української громади в Чикаго. Для нового приміщення закуплено три сусідні доми та прилягаючу площу для паркування авт. У новому будинку заінстальовано окремих відділ вогнетривких скриньок для потреб громади. Усе це викінчено після вимог модерної техніки, Приміщення вогнетривких

„Лісові Чорти“ відзначили своє 50-річчя Великою Племінною Радою

(Закінення з 1-ої стор.)

допомогти українській спільноті на поселеннях залишилися свідомими українцями. Тому цю, про „шляхи нові“ розвинув (після снідання в центральній доповіді) „Парасильюс“ — д-р Юрій Стасюльський — Начальний Пластун. Він зробив оцінку сучасного й накреслив конкретні можливості в майбутньому. Думки його живо були дискутовані на обох Фаміліях, які радили окремо, переплітаючи наради церемоніально, поважним і веселим. Увечері після „Лісово-чортівського піру“ — вечери обидві Фамілії обмінялися думками і схвалили „Постанови ЮВІР-1972“ — план праці на майбутнє. В плані підкреслено, що планання друзів і співжиття між Фаміліями, залишається й надалі центральним джерелом працездатності й видатності Куреня, який нараховує сьогодні 223 членів в десятих державах вільного

світу. Як завжди осередком Великої Племінної Ради, а тим разом й відзначаючи 50-ліття, була Велика Племінна Вагра офіційно в лісі, з окремим церемоніалом. Ф невідно обидва Капелани відслужили співану польову Благодарственну Св. Літургію з Панахидою за спочивших членів Куреня, на якій було прийняти немало гостей Оселі, з Клівленду та учасники Вишкільного Табору для юнацьких виховників, який саме 23 липня починав свої праці. Решта дія була присвячена дозвіллі та дружним розмовам. „Бувайте здорові!“ (закриття) приспівано на год. 1-шу, щоб авта й автобус вчасно привезли учасників Ради додому. В суботу, після снідання, була відкрита виставка історії Племени ЛЧ, що її підготував архівар Племени — пл. сен. Роман Загайкевич.

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу Великого Нью Йорку
влаштує
в НЕДІЛЮ, 20-го СЕРПНЯ 1972 р.
ПРОГУЛКУ НА СОЮЗІВКУ
з такою програмою:
11:00 год.: СЛУЖБА БОЖА в ліску коло каплиці „Союзівки“
1:30 год.: СПІЛЬНИЙ ОБІД у великій їдальні Союзівки
3:00 год.: КОНЦЕРТ у великій, холодної залі „Веселки“, в якому візьме участь танцювальний і співочий ансамбль молоді „Союзівки“
4:30 год.: ПРОГУЛЬКА ДО ВОДОПАДУ й КУПІЛЬ, оглядини Союзівки і її гірської околиці, виграші цінних нагород для молоді.
Виїзд автобусами:
Год. 7:00 ранку з-під Старої церкви, 37-09 — 31-а Евіно, АСТОРІЯ, Н.Я.
Год. 7:30 ранку: з-під Українського Нар. Дому, 140 2-га Евіно, НЮ ЙОРК, Н.Я.
ВІЇЗД зі СОЮЗІВКИ: год. 7:00 вечором.
КОШТ ПРОГУЛЬКИ: 8.50 доларів від дорослих і 5 доларів від дітей.
Зголошення до участі в прогульці:
В „Т-ві „ДНІСТЕР“, Нью Йорк, 119 Евіно „А“, у пл. д-ра В. Вишваного й Івана Пригоди, телефон: GRamercy-1054 (год. 5:30 до 8:00 вечором) і в канцелярії адв. Івана Фікса, 98 Друга Евіно, Нью Йорк, телефон: AL 4-2260 (до год. 6-ої вечором). До зголошення треба залучити чек чи вилатити готівку на кошти прогульки. Зголошення до 10-го серпня!
УКРАЇНЦІ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ! Скористайтеся з вимкової нагоди, щоб за невеличку оплату відвідати чарівну Союзівку й провести бодяй одну неділю серед природи, здалеку від гарячі, бруду і гамору великого міста.
ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ УНСОЮЗУ

Тарас своєю „Живописною Україною“ задумував збудити Україну, але й тепер — не менша потреба відновити й розпалювати сентимент до всього українського шляхом малювання картин з сутоукраїнською тематикою так, як це робить Еко.

Часи багато змінилися, але залишилися почуття служби батьківщини мистецькими засобами.

Разом з Еком виставили картини його обидва сини: старший Юрій виставив 17 картин, переважно з релігійною тематикою у стилі давніх наших ікон у темних красках. Крім того виставив кілька картин квіттів, овочів і коня в бігу. Молодший син — Ярема, виставив 15 картин, з того три з релігійною тематикою в неовізантійському стилі, в ярих красках. виставив також різні композиції, дві дівчини, квіти краєвиди тощо. Обидва сини Ека йдуть своїм власним шляхом і кожний з них має свій окремий стиль. „Яблука не відкотилися далеко від яблуні“ — як каже наша народна прислів'я, і її можна зовсім добре прикласти до обох синів Ека.

УКРАЇНЬКА ВІЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК у США
3-го липня 1972 р. на 75-му році життя, несподівано помер
Проф. АРТЕМ ОРЕЛ
науковець-мовознавець, відомий український громадський діяч, член УВАН і член Фондуції УВАН.
Друзі й Родні Покійного висловлюємо глибоке співчуття.
УПРАВА УВАН у США

Дізнаємося суцільно вісткою з Приятелями і Знайомих, що в неділю, 9-го липня 1972 р., після довгої недуги помер у Торонті, Канада
бл. п. Пор. ВОЛОДИМИР ДИЛИНСЬКИЙ
на 61-му році життя.
ПАНАХИДИ за душу пок. Володимира були відправлені в вівторок, 11-го і в середу, 12-го липня 1972 р. в похоронному закладі Кардинала при вул. Аленет, а ЗАУПОКІЯНА СВ. ЛІТУРГІЯ І ПОХОРОН в церкві св. о. Ніколая в Торонті, в неділю, 13-го липня 1972 р.
ВІЧНА НОМУ ПАМ'ЯТЬ!
В глибокому смутку:
ЛІЦІЯ, дружина та сестра МИРОНОМ МАРТА і ДІДІЯ, дова за чоловіком ІРИША і ОЛЕКСАНДЕР, дочка за чоловіком МАРІЯ і ОРЕСТ БОДРЕВИЧ, сестра за чоловіком ЛІЦІЯ і ЮРІЙ ОЛЬШАНСЬКА, сестричка за чоловіком в Україні ПЕЛЯГЯ КУЗІНЦЕВ, тесть в Україні СТЕФАНІЯ і ВАСИЛЬ ФЕДОРОВИЧ з сестрами РОМАНОМ, ОРЕСТОМ і ЗЕНОНОМ, швагери ВОЛОДИМИР і СТЕФАНІЯ КУЗІНЦЕВ з сестрою РОДОНОМ, швагери МИРОН і ЛЮБОМИРА КУЗІНЦЕВ з дідями ВОЛОДИМИРОМ і ЛІЦІЄЮ, швагери Даріяна і бласка Родина в Канаді й Україні

Канцелярія
Д-ра ВАСИЛЯ В. САЛЯКА
буде закрита на час вакацій
від 30-го липня до 20-го серпня 1972 року
5205 N. Broad Street
Philadelphia, Pa. 19141
GL 7-0999

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ
Округи Лігай-Велі (LEHIGH VALLEY)
подає до відома, що
в неділю, 20-го серпня 1972 р.
— відбудеться —
ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ в Нортгемптоні, Па.
на площі LAPPAWINZO FISH & GAME PROTECTION Northampton, Pa. Kretzesville Road
До участі в цьому Союзному Дні запрошуємо все доколишнє Громадянство і сусідні Союзіві Округи: Філадельфії, Шамокіну, Вілкес-Бері і Скrentону.
Початок о годині 1:30 по пол.
ОКРУЖНА УПРАВА

В глибокому смутку повідомляємо Друзів та Знайомих, що дня 13-го липня 1972 р. в Еверет, Масс., нечідібно відійшов у Вічність наш Найдорожчий МУЖ, БАТЬКО та БРАТ
сл. п. МИХАЙЛО ГРИЦЕНКО
Покійний, абсолютний теолог, народився 6-го лютого 1920 року в Золочеві, Західній Україні.
ПОХОРОНИ ОБРЯДИ відбудуться 17-го липня 1972 року в українській католицькій церкві Христа Царя в Джеймса Плейн, Масс. Тіло Покійного спочиває на кладовищі св. Михайла в Розендейл, Масс.
У глибокому смутку:
дружина — ВІРА дона — ХРИСТІЯ син — ЮРІО сестри: ЗЕНОВІЯ ІРИГІ з мужем ІВАНОМ ЕМІЛІЯ ПАНЬЧІШИНІ з мужем СТЕФАНІОМ
Дні Сестри в Україні, бласка та дальна Родня в Америці та на Україні

Виставлено мою глибоку відчуженість усім Друзям і Знайомих за щирі вирази співчуття з приводу відходу у Вічність моєї Любої Матусі
бл. п. ЕВДОКІЇ ЦАПКО-ШОСТАН
оперової співачки і артистки української сцени, що упокоїлась в Бозі дня 18-го червня 1972 р. в Нью Йорку, Н. Я.
В глибокому смутку
син ВОЛОДИМИР ШОСТАН

New Jersey's Garden State Arts Center
at Telegraph Hill Park on the Garden State Parkway • Exit 116 operated by the New Jersey Highway Authority.
AUGUST 8 thru 13 (Evgs. Aug. 8 thru 12; Mats. Aug. 12 & 13 at 2 PM)
DIRECT FROM RECORDING BREAKING ENGAGEMENT ON BROADWAY
S. HUOK presents
ukrainian dance company
PAVEL VIRSKY, Director COMPANY OF 125
"UNSURPASSED!" — Barnes, N.Y. Times
PRICES for The Ukrainian Company: Section A \$8.00, Section B \$6.75, Section C \$5.50, Section D \$4.50, Box Seats \$8.50.
TO ORDER: Please print clearly. Do not send cash. Make all checks payable to the Garden State Arts Center.

NOW thru AUGUST 6
S. HUOK presents
ukrainian dance company
PAVEL VIRSKY, Director Company of 125
TUES. THRU SAT. EVES: Orch., Parterre Boxes & Grand Tier \$12.00; Dress Circle \$8.50; Balc. \$6.00; Family Circle (A-F) \$4.00; Family Circle (G-K) \$3.00.
SAT. & SUN. MATS: Orch., Parterre Boxes & Grand Tier \$8.50; Dress Circle \$7.50; Balc. \$6.00; Family Circle (A-F) \$4.00; Family Circle (G-K) \$3.00.
Evenings, including Gala Preliminary at 8:00; Matinees at 2:00
For group ticket sales call (212) 245-0500, ext. 15
METROPOLITAN OPERA HOUSE (212) 787-3880
CREDIT CARDS ACCEPTED: American Express, VISA Club, Tickets also at BLOOMINGDALE'S, N.Y. & Washington, all AAA Stores and Ticketron Neighborhood Outlets (call 212-844-4400 for locations).

Повідомляємо всіх Приятелів і Знайомих, що В ПЕРШІЙ БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ СМЕРТІ
бл. п. ЮРІЯ ЯРМАКА
буде відправлена
в СУБОТУ, 5-го СЕРПНЯ ц. р. о год. 9-її ранку в Церкві СВ. АНДРЕЯ в Бавід Брукс, Н. Дж.
ЗАУПОКІЯНА СЛУЖБА БОЖА ЗА СПОКІН ДУШІ ПОКІЙНОГО.
Після Служби Божої, відбудеться
ПОСВЯЧЕННЯ ПАМ'ЯТНИКА ЮРІЯ і його сестри НІНИ МАТВИВІ
МАРІЯ ЯРМАК — дружина МІКОЛА МАТВИВІ і НІНА ІЛЬІНЦЬКА з Родиною

Замість квітів на свічку омиглю
бл. п. СВГЕНА ВЕЛІГОРСЬКОГО
складають 25.00 доларів на цілі НТНП в ЗСА
Ротестер, Н. Я. Марія і Омелія ОМЕЦІНСЬКІ

Замість квітів на свічку омиглю
бл. п. ІНЖ. ІВАНА НІКОЛАШКА
складають на Українських Воєнних Інвалідів Остан і Ірена ЗІННОК з родиною 25.00 дол. Михайла БОХНО 10.00 дол.
У пам'ять нашій Матері
бл. п. ТЕКІІ з ДУБНИЦЬКИХ ЄЗУСКО
складають 500.00 доларів на церкву св. Софії в Римі, які Покійна присвячує на ту цілі.
Дні: ОЛЬГА, АННА й ЛІЦІЯ

Замість квітів на свічку омиглю Дорогого
сл. п. ІНЖ. ПЕТРА ШОХА
складають 25.00 доларів на Фонд Століття НТНП в ЗСА.
Асторія, Н. Я. Дарія і Едвард ЖАРОВСЬКІ

